

Το σύστημα των δημοτικών βιβλιοθηκών ως ενεργή συνιστώσα στο Εθνικό Δίκτυο Βιβλιοθηκών

Κυριακοπούλου Χριστίνα^[1]

^[1] Βιβλιοθηκονόμος/Κοινωνιολόγος, Msc Πολιτιστική διαχείριση. Πρόεδρος Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων & Επιστημόνων Πληροφόρησης, Τακτικό μέλος του Γενικού Συμβουλίου Βιβλιοθηκών, Αρχείων και Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης, Προϊσταμένη Δημοτικής Βιβλιοθήκης Καλλιθέας. Email: kxyriakopoulou@gmail.com

Περίληψη:

Στην εισήγηση παρουσιάζεται η γενική εικόνα των ελληνικών δημοτικών βιβλιοθηκών. Στόχος είναι να αναδείξει τις δυνατότητες των δημοτικών βιβλιοθηκών όσον αφορά: α) την ανάπτυξη, επεξεργασία, διάθεση, διάχυση, συντήρηση και προβολή του υλικού τους β) την αντιμετώπιση των αναγκών των πολιτών με την παροχή σύγχρονων και καινοτόμων υπηρεσιών, για την επίσημη εκπαίδευση, τη δια βίου μάθηση, την επαγγελματική πληροφόρηση και ενημέρωση των πολιτών. Δίνεται το ισχύον θεσμικό πλαίσιο στο οποίο δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν οι ελληνικές λαϊκές βιβλιοθήκες. Γίνεται αναφορά στα νέα πρότυπα ΟΕΥ για την υποστήριξη των νέων Δήμων στη σύνταξη των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας τους με βάση το σχέδιο Καλλικράτης. Παρουσιάζονται συγκεκριμένες περιπτώσεις και παραδείγματα όσον αφορά την γεωγραφική κατανομή των δημοτικών βιβλιοθηκών στην επικράτεια σε σχέση με άλλες κατηγορίες βιβλιοθηκών αλλά και των τοπικών φορέων πολιτισμού. Τέλος γίνονται προτάσεις για, ένα σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο για τις ελληνικές λαϊκές βιβλιοθήκες, τον τρόπο μιας συντονισμένης ισόρροπης ανάπτυξης τους στο πλαίσιο ενός δικτύου με συνεργασίες σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο ώστε να εξασφαλιστεί ο εθνικός στόχος της ισότιμης συμμετοχής όλων Ελλήνων εντός και εκτός Ελλάδος, καθώς και της διεθνούς κοινότητας στις ελληνικές πηγές γνώσης και πληροφοριών. Χωρίς τη θεσμοθέτηση για τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες μειώνονται σημαντικά οι πιθανότητες για διευρυμένη εφαρμογή της Εθνικής Πολιτικής για Βιβλιοθήκες.

Λέξεις κλειδιά:

Δημοτικές βιβλιοθήκες, Πρόγραμμα «Καλλικράτης», Συνεργασίες, Θεσμικό πλαίσιο, Εθνική πολιτική βιβλιοθηκών

1. Εισαγωγή

Σκοπός και στόχος της Δημοτικής Βιβλιοθήκης είναι να προωθεί χωρίς πολιτικές, θρησκευτικές, φυλετικές και άλλες διακρίσεις την εξάπλωση της γνώσης, της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και να καθιστά εφικτή την πρόσβαση σε κάθε είδους πληροφορία (Unesco, 1994). Για την εκπλήρωση της αποστολής της:

Διατυπώνει ή επαναπροσδιορίζει το όραμα, την αποστολή και τους στόχους της για την ενίσχυση του ρόλου της σε σχέση με τις ανάγκες της τοπικής κοινότητας σε αστικές και αγροτικές περιοχές και να θέτει προτεραιότητες, σύμφωνα με τα στρατηγικά σχέδια για τη βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη δράση της.

Λειτουργεί σύμφωνα με τα εθνικά καθιερωμένα πρότυπα των δημοτικών βιβλιοθηκών που αφορούν την παρακολούθηση, την οργάνωση, τη διαχείριση, την αξιολόγηση και τον εντοπισμό ευκαιριών βελτίωσης των συλλογών και των υπηρεσιών.

Δίνει έμφαση τόσο στη ποιοτική μέτρηση επιδόσεων όσο και στην φυσική πλευρά της βιβλιοθήκης. Υιοθετεί τη συνεργασία και τη δικτύωση μεταξύ των δημοτικών βιβλιοθηκών τόσο σε περιφερειακό όσο σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Λαμβάνει μέτρα για τη συνεργασία με άλλες κατηγορίες βιβλιοθηκών ή οργανισμούς της κοινότητας, ειδικά με τους οργανισμούς της εκπαιδευτικής κοινότητας ή των σχολικών βιβλιοθηκών (εφόσον υφί-

στανται). Μεριμνά για τη δημιουργία βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων των συλλογών της σε οποιαδήποτε μορφή για τη διευκόλυνση της κατανομής των πόρων εντός και εκτός της χώρας.

Προωθεί τις συνεργασίες και δημιουργεί επαφές με άλλες βιβλιοθήκες χρησιμοποιώντας τις τελευταίες τεχνολογίες.

3. Η παρούσα κατάσταση

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της ΕΕΤΑΑ¹ οι δημοτικές βιβλιοθήκες στη χώρα μας καταγεγραμμένες ή ενεργές είναι 260 και περιλαμβάνουν στις συλλογές τους περίπου 3.000.000 τεκμήρια.

Το νομικό καθεστώς (πίνακας 1) που ίσχυε και αποτυπώθηκε στην εν λόγω έρευνα είναι:

Πίνακας: 1

ΝΠΔΔ: 43,82%
Ως Υπηρεσίες ΝΠΔΔ: 25,09%
Ως Υπηρεσίες ΟΤΑ: 15,73%
Ως Υπηρεσίες Δημ. Επιχ.: 8,99%

Πηγή: Έρευνα (2009) της ΕΕΤΑΑ για τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες

Από αυτές ένα ποσοστό περίπου 70% δεν διαθέτουν ΟΕΥ & Καν. Λειτουργίας. Το 45% λειτουργεί σε αυτοτελές κτίριο ενώ το 51% συστεγάζεται. Το 8,5 έχει παραρτήματα ενώ το 87% δεν διαθέτει

καθώς επίσης το 96% δεν διαθέτει κινητή μονάδα. Ορισμένα επιπλέον στοιχεία σχετικά με τη λειτουργία των δημοτικών βιβλιοθηκών είναι: α) το ωράριο λειτουργίας συνεχές το 16% β) Παιδικά τμήματα 66% γ) δανειστική 84% δ) ανανέωση του υλικού με δωρεές 90% ε) μηχανοργάνωση 55% στ) καταλογογράφηση 67% ζ) υποδομές για διαδανεισμό 48% η) κέντρο πληροφόρησης 20,97 θ) συμμετοχή σε δίκτυα 8,5 % ι) εκδόσεις 10,89% κ) ΑΜΕΑ 31%.

Ο συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός ανέρχεται στις 10.200.903. Από αυτές οι αμοιβές προσωπικού 7.533.046, το 70%. Από αυτά προέρχονται από επιχορήγηση τα ΟΤΑ 8.946.300.

Το ειδικευμένο προσωπικό είναι 517 βιβλιοθηκονόμοι. Από αυτό είναι Δημοσίου Δικαίου 50%, ΤΕ Βιβλιοθηκονόμοι 237, ΠΕ Εφόρων Βιβλιοθηκών 36. Δεν υπάρχει 1 Βιβλιοθηκονόμος για κάθε Βιβλιοθήκη !!!

Με την εφαρμογή της διοικητικής αναδιάρθρωσης της χώρας στο σχέδιο «Καλλικράτης» θα οριστούν οι νέοι Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας των νέων πλέον Καλλικράτειων Δήμων και των νέων Νομικών Προσώπων. Στο νέο χάρτη που έχει διαμορφωθεί (πίνακας 2) οι δήμοι αριθμούν τους 333 και οι περιφέρειες τις 13.

Πίνακας: 2

	Πριν	Τώρα
➤ Δήμοι	1.034	➔ 333-347
➤ Νομαρχίες	57	➔ 13 (περιφέρειες)
➤ Περιφέρειες	13	➔ 7 (διοικήσεις)
➤ Δημοτικοί σύμβουλοι	16.150	➔ 8.070
➤ Νομαρχιακοί σύμβουλοι	1.496	➔ 703
➤ Νομικά πρόσωπα δήμων	6.000	➔ 2.000
➤ Μέλη συμβουλίων δημ. επιχειρήσεων	60.000	➔ 20.000
➤ Άπρετοι	50.000	➔ 25.000

Πηγή: <http://www.eetaa.gr>.

4. Η πρόταση της ΕΕΒΕΠ

Η πρόταση της ΕΕΒΕΠ η οποία κατατέθηκε πριν τη ψήφιση του νομοσχεδίου και δεν έγινε αποδεκτή ήταν:

«...Κάθε Δήμος να λειτουργεί Δημοτική Βιβλιοθήκη. Η Δημοτική Βιβλιοθήκη έχει ως σκοπό την ανάπτυξη, επεξεργασία, διάθεση, διάχυση, συντήρηση και προβολή του υλικού της. Μεριμνά συνεχώς για την εξακρίβωση των αναγκών των πολιτών για την παροχή σύγχρονων και καινοτόμων υπηρεσιών. Στηρίζει την επίσημη εκπαίδευση, τη δια βίου μάθηση, την επαγγελματική πληροφόρηση και ενημέρωση των πολιτών και συνεργάζεται με άλλες κατηγορίες βιβλιοθηκών...».

Σε συνέχεια επίσης δεν γίνεται αναφορά στα πρότυπα που συνέταξε η ΕΕΤΑΑ για την υποστήριξη των νέων Δήμων στη σύνταξη των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας τους. (πρότυπα 1-10)²

Τοποθετεί τις βιβλιοθήκες ακόμα και στους μητροπολιτικούς Δήμους ως μέρος του τμήματος Πο-

λιτισμού, Αθλητισμού & Νέας Γενιάς? Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι στους νέους ΟΕΥ των Δήμων και των ΝΠΔΔ των ΟΤΑ που θα δημιουργηθούν μετά την εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης, δεν διασφαλίζεται η ένταξη και η θεσμική κατοχύρωση των δημοτικών βιβλιοθηκών αφού κάθε Δήμος / Δήμαρχος με βάση και το δικαίωμα που έχει από το ίδιο το Σύνταγμα θα την εντάσσει στους νέους ΟΕΥ όπως το αντιλαμβάνεται. Αυτό σημαίνει επίσης ότι θα προκύψει για μια φορά ακόμα ένα ανομοιογενές καθεστώς.³

Για το πως κατανομούνται οι υφιστάμενες δημοτικές βιβλιοθήκες και με ποιο νομικό καθεστώς στο πλαίσιο ενός νομού με τον Καλλικράτη το παράδειγμα (πίνακας 3) του νομού Έβρου είναι χαρακτηριστικό.

Πίνακας: 3

Πηγή: Αποτελέσματα έρευνας

Νομός Έβρου - Δημοτικές Βιβλιοθήκες
1. Δημ. Βιβλιοθήκη Δήμου Αλεξανδρούπολης (Δημ. Επιχείρηση)
2. Δημοτική βιβλιοθήκη Δήμου Δαδιάς (Υπηρεσία του Δήμου)
3. Δημοτική βιβλιοθήκη Δήμου Διδυμοτείχου (Δημ. Επιχείρηση)
4. Δημοτική Βιβλιοθήκη Πνευματικού Κέντρου Δήμου Σουφλίου (ΝΠΔΔ)
5. Δημοτική Βιβλιοθήκη Δήμου Τυχερού(Δημ. Επιχείρηση)
6. Δημοτική Βιβλιοθήκη Δήμου Φερών (Δημ. Επιχείρηση)
7. Δημοτική βιβλιοθήκη Δήμου Κυπρίνου(Υπηρεσία του Δήμου)
8. Δημοτική Βιβλιοθήκη Δήμου Ορεστιάδας (Δημ. Επιχείρηση)

Στον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται επίσης ότι υπάρχει: α) διαφορετική νομική μορφή (τρεις τύποι, Δημ. Επιχείρηση, ΝΠΔΔ, υπηρεσία του Δήμου). β) άνιση γεωγραφική κατανομή(Δ. Σουφλίου (4), Δ. Αλεξανδρούπολης(2), Ν.Ορεστιάδα (3), Δ. Διδυμοτείχου (1), Δ. Σαμοθράκης(0).⁴

Μετά από αυτές τις διαπιστώσεις και με δεδομένο το ρόλο των Βιβλιοθηκών-Αρχείων-Μουσείων (Λαογραφικών, Ιστορικών, Τέχνης, κ.ά) & Πινακοθηκών ως σημαντικούς φορείς για την αναπτυξιακή προοπτική των τοπικών κοινωνιών, ως παραγωγούς της γνώσης αλλά και ως κέντρα πολιτισμού η πρόταση της Επιτροπής Δημοτικών Βιβλιοθηκών της ΕΕΒΕΠ είναι: για τους μεγάλους ή μεσαίους προς μεγάλους Δήμους Διεύθυνση στους ΟΕΥ των ΟΤΑ στην υπηρεσία (πίνακας 4,5,6,7) Διεύθυνσης Βιβλιοθηκών-Αρχείων- Μουσείων (Τέχνης, Λαογραφικών, Ιστορικών κ.ά) & Πινακοθηκών με τα αντίστοιχα τμήματα και γραφεία ενώ για τους μεσαίους προς μικρούς ή μικρούς Τμήμα Βιβλιοθηκών-Αρχείων- Μουσείων(Τέχνης, Λαογραφικών, Ιστορικών κ.ά) & Πινακοθηκών με τα αντίστοιχα γραφεία και τέλος στου μικρούς δήμους γραφεία Βιβλιοθηκών-Αρχείων- Μουσείων(Τέχνης, Λαογραφικών, Ιστορικών κ.ά) & Πινακοθηκών με τις αντίστοιχες εργασίες όπως φαίνεται στα επόμενα διάγραμμα και όχι των Ν.Π.Δ.Δ.

Η θέση αυτή της ΕΕΒΕΠ και της Επιτροπής Δημοτικών Βιβλιοθηκών διαμορφώθηκε προκειμένου οι δημοτικές βιβλιοθήκες να έχουν ένα ενιαίο κα-

θεσώς και να λειτουργούν με βάση τα διεθνή πρότυπα. Οι θέσεις αυτές έχουν κατατεθεί ως προτάσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών (Υπουργό, Γενικό Γραμματέα, Ειδικό Γραμματέα Η/Δ & Πρόεδρο ΙΤΑ) και θα κατατεθούν και στην ΚΕΔΚΕ προκειμένου να συζητηθούν στα αρμόδια όργανα για να ληφθούν σχετικές αποφάσεις.

Προτείνεται επίσης να έχουν υπό την εποπτεία τους:

- Την οργάνωση και τη διατήρηση, με βάση τα διεθνή πρότυπα, του τοπικού αρχείου.
- Την προβολή της τοπικής ιστορίας.
- Την οργάνωση του αρχείου των πρακτικών του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου
- Την έκδοση βιβλίων, περιοδικών ή άλλων εντύπων.

Μέσα από διαδικασίες ψηφιοποίησης υλικού να παρέχουν αναβαθμισμένες υπηρεσίες προς όλους τους πολίτες με τη:

Δημιουργία Ενιαίου καταλόγου Δημοτικών Βιβλιοθηκών με προοπτική ένταξής του στο πλαίσιο μιας Εθνικής Πολιτικής στο Εθνικό Δίκτυο Βιβλιοθηκών Συνεργασία Δήμων με το Δίκτυο Ελληνικών Βιβλιοθηκών για την διασφάλιση ενός βασικού επιπέδου υπηρεσιών από όλες τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες της χώρας

Εξασφάλιση τουλάχιστον μιας Δημοτικής Βιβλιοθήκης για κάθε δήμο-Καλλικράτη

Δημιουργία προϋποθέσεων σε όλες τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες για ηλεκτρονικές υπηρεσίες και μεταφορά τεχνογνωσίας

Δημιουργία προϋποθέσεων αναπτυξιακής πολιτικής για την ένταξη των Δημοτικών Βιβλιοθηκών στο ΕΣΠΑ

Συνεργασία με άλλους φορείς εντός των ορίων του Δήμου/περιφέρειας

Με βάση τα πληθυσμιακά δεδομένα που φαίνονται στον πίνακα 4 προτείνεται και η **Διεύθυνση Βιβλιοθηκών-Αρχειών- Μουσείων (Τέχνης, Λαογραφικών, Ιστορικών κ.ά) & Πινακοθηκών»** (πίνακας 5,6,7,8,)

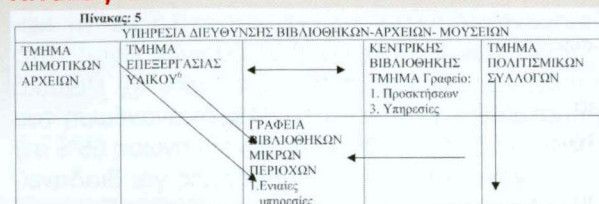
Πίνακας: 4

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ-ΑΡΧΕΙΩΝ- ΜΟΥΣΕΙΩΝ			
ΔΗΜΟΙ			
Μεγάλοι & Μεσαίοι	Διεύθυνση	>40000	
Μεσαίοι προς Μεγάλους	Τμήμα	25000-40000	
Μικροί	Γραφείο	<10000	

Πηγή: Σ.Τσάφου(2011). Πρόταση της ΕΕΒΕΠ για την ένταξη των Δημοτικών Βιβλιοθηκών, Αρχείων και Μουσείων στους νέους ΟΕΥ των Καλλικρατικών Δήμων

Οι διευθύνσεις τα τμήματα και τα γραφεία των παραπάνω διευθύνσεων δομούνται όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα.⁵

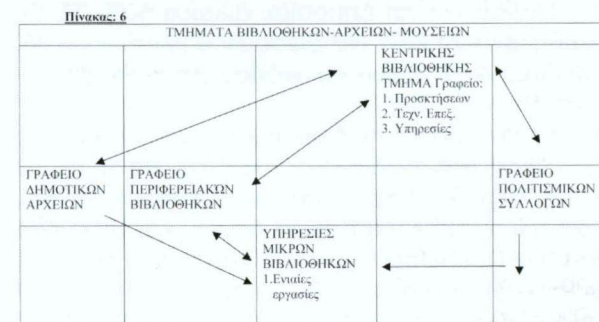
Πίνακας: 5

1.Ενιαίες υπηρεσίες _

Τα τμήματα των μεσαίων προς μικρούς δήμους τα γραφεία των παραπάνω διευθύνσεων δομούνται όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας: 6

1.Ενιαίες εργασίες _

Τέλος στους μικρούς δήμους τα γραφεία Βιβλιοθηκών-Αρχειών- Μουσείων (Τέχνης, Λαογραφικών, Ιστορικών κ.ά) & Πινακοθηκών δομούνται όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας: 7

1. Δήμος Ξάνθης: Μια (1)Δημοτική Βιβλιοθήκη, μια (1)Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη και δυο(2) Σχολικές.
2. Δήμος Σερρών: Μια (1) Δημοτική Βιβλιοθήκη, μια (1) Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη και τρεις (3) Σχολικές.
3. Δήμος Βέροιας: Τρεις (3)Δημοτικές Βιβλιοθήκες, μια (1)Δημόσια Βιβλιοθήκη, μια (1) Κινητή βιβλιοθήκη, τα Γενικά Αρχεία Κράτους και (4)Μουσεία.
4. Δήμος Ιωαννίνων: Μια (1)Δημόσια Βιβλιοθήκη, μια (1)Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη, τα Γενικά Αρχεία Κράτους και τρεις (5) Σχολικές.
5. Δήμος Κερκύρας: Μια (1)Δημόσια Βιβλιοθήκη, μια (1) Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη, τα Αρχεία Κράτους, μια (1)Σχολική.
6. Δήμος Βόλου: Το Δίκτυο Δημοτικών Βιβλιοθηκών(βιβλιοθήκη, μουσείο κλπ), Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη.
7. Δήμος Κυνουρίας: καμία
8. Δήμος Ικαρίας: Λαογραφικό μουσείο.

1.Ενιαίες εργασίες _

Πηγή: Σ.Τσάφου(2011). Πρόταση της ΕΕΒΕΠ για την ένταξη των Δημοτικών Βιβλιοθηκών , Αρχείων και Μουσείων στους νέους ΟΕΥ των Καλλικρατικών Δήμων

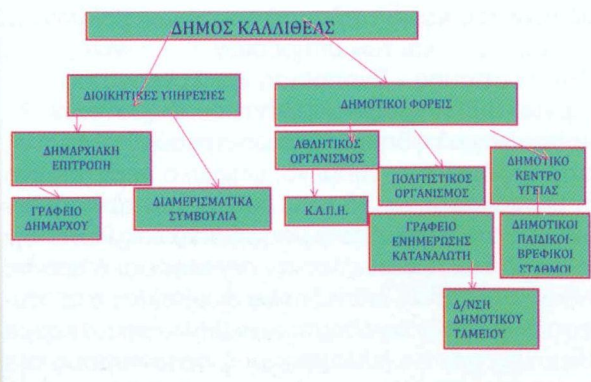
Λόγω της συνάφειας των υπηρεσιών προτείνεται η από κοινού παρουσίαση και προβολή τους στο έργο όπως και στο περιεχόμενο. Άλλωστε στη σύγχρονη εποχή της ψηφιακής μετάβασης τα Μουσεία, τα Αρχεία και οι Βιβλιοθήκες ενώνουν τις δυνάμεις τους, την εμπειρία και τις συλλογές τους με τελικό στόχο τη σύγκλιση υπηρεσιών και λειτουργιών μπροστά στο κοινό όραμα της ψηφιακής διασύνδεσης των συλλογών τους παρέχοντας ένα

εναλλακτικό μοντέλο για την πρόσβαση στη πληροφορόφορηση και τελικά στη γνώση.

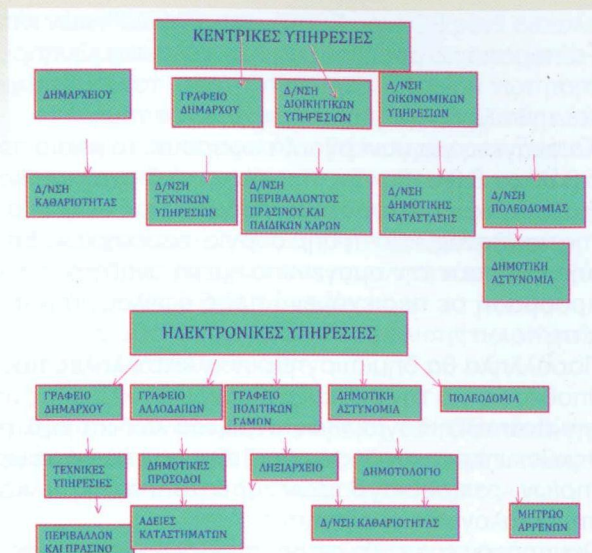
Για την συνύπαρξη και την προοπτική της συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο σχετικών φορέων παρατίθενται δυο παραδείγματα: ένα από το μητροπολιτικό Δήμο της περιφέρειας του Ηρακλείου Κρήτης και ένα από μεγάλο μητροπολιτικό δήμο αντίστοιχα από το λεκανοπέδιο της Αττικής. α) Στο δήμο του Ηρακλείου Κρήτης οι δημοτικοί φορείς που ασχολούνται με τον πολιτισμό είναι: Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη, τα Αρχεία του Δήμου (ιστορικό & λειτουργικό), οι Εκδόσεις του Δήμου Ηρακλείου και το Πολιτιστικό Κέντρο. Άλλοι φορείς εντός των ορίων του Δήμου είναι: το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Ιστορικό Μουσείο, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Π.Κ, η Βιβλιοθήκη Π.Κ., η Βιβλιοθήκη ΠΑ.Γ.Ν.Η, η Βιβλιοθήκη Ι.Τ.Ε., οι Πανεπιστημιακές Εκδόσεις. β) Στο Δήμο Καλλιθέας Αττικής είναι: Η Δημοτική Βιβλιοθήκη, τα Αρχεία Δήμου (ιστορικό & λειτουργικό), Βιβλιοθήκη & Μουσείο «Γιάννης Χατζήνης», Μουσείο Εθνικής Αντίστασης (υπό λειτουργία), Δημοτική Πινακοθήκη, Μουσείο Παράνομου τυπογραφείου του ΕΑΜ, η Βιβλιοθήκη Συλλογής «Ελληνοτουρκικών σχέσεων» (υπό λειτουργία), δύο (2) σχολικές βιβλιοθήκες. Βιβλιοθήκες σχετικών φορέων εντός των ορίων του Δήμου Καλλιθέας είναι: η νέα Εθνική Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», η Βιβλιοθήκη του Χαροκοπέιου (ακαδημαϊκή), η Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου (ακαδημαϊκή), η Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Ευγενίδου (ειδική), η Βιβλιοθήκη της Σιβιτανιδείου Σχολής (σχολική), η Βιβλιοθήκη του «Συλλόγου Κωνσταντινουπολιτών» (ειδική), η Βιβλιοθήκη του Φάρου Τυφλών (ειδική), η Βιβλιοθήκη «Ωνασείου καρδιοχειρουργικού (ιατρική), η Βιβλιοθήκη Ιδρύματος «Αλέξανδρος Ωνάσης» (ευρύτερη περιοχή ειδική).

Ειδικά για τα αρχεία για ένα μεγάλο μητροπολιτικό Δήμο όπως είναι η Καλλιθέα Αττικής και οι υπηρεσίες που υπάρχουν με την υπάρχουσα κατάσταση είναι:

Αρχείο μεγάλου μητροπολιτικού Δήμου (Καλλιθέα Αττικής)

Πηγή: <http://kallithea.gr>

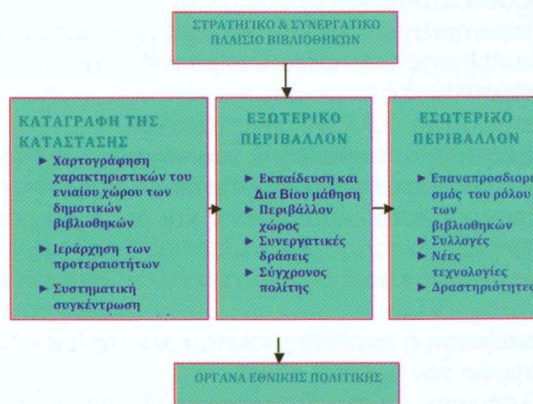

5. Εθνικές πρωτοβουλίες/Θεσμοί

Οι εθνικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο θεσμών μπορεί να αφορούν:

- Νομοθετική ρύθμιση (οργάνωση, λειτουργία κλπ.)
- Θεσμικοί κατοχύρωση στους νέους Οργανισμούς Εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ) των ΟΤΑ
- Κανονισμοί Λειτουργίας
- Κτιριακές Εγκαταστάσεις (προδιαγραφές)
- Καθημερινή Λειτουργία
- Προσωπικό
- Πόροι

6. Οι παραπάνω δράσεις θα μπορούσαν να ενταχθούν σε ένα στρατηγικό πλαίσιο όπως παρακάτω:

Πηγή: Αποτέλεσμα έρευνας

7. Συνεργασίες σε τοπικό, περιφερειακό & εθνικό επίπεδο

Η συνεργασία των Δημοτικών βιβλιοθηκών με άλλες κατηγορίες βιβλιοθηκών στοχεύει στην ανάπτυξη υπηρεσιών βασισμένες στις νέες τεχνολογίες με στόχο να εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα, την εξοικονόμηση υλικοτεχνικών πόρων, την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού από το σύνολο των βιβλιοθηκών στο

πλαίσιο ενός Εθνικού Συστήματος Βιβλιοθηκών κλπ. Τα παραπάνω αποβλέπουν στη βέλτιστη εξυπηρέτηση των πολιτών, στην αναζήτηση, τον εντοπισμό και την αξιοποίηση του περιεχομένου τους.

Οι ανάγκες για συνεργασία αφορούν: το ενιαίο περιβάλλον βιβλιοθηκών, την κεντρική διαχείριση και διάθεση των ηλεκτρονικών πηγών, τη διασφάλιση της ποιότητας, και τη δημιουργία ευρετηρίων. Επίσης αφορούν την ομογενοποιημένη αναζήτηση και πρόσβαση σε περιεχόμενο προς όφελος του πολίτη.

Παράλληλα θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας με την ανάπτυξη λογισμικών ανοιχτού κώδικα βιβλιοθηκών, υπηρεσιών δικτύωσης, ιδρυματικών καταθετηρίων, προδιαγραφών πιστοποίησης και σημασιολογικής αναζήτησης.

Οι υπηρεσίες τεκμηρίωσης, προβολής και αξιοποίησης της επιστημονικής δραστηριότητας και των ερευνητικών αποτελεσμάτων, η δημιουργία βάσεων μεταδεδομένων κλπ. απαιτούν συνεργατικά μοντέλα που να βασίζονται σε κεντρικές υποδομές, με ενιαίες πολιτικές και συμμετοχική ανάπτυξη.

Πιο συγκεκριμένα η παραπάνω συνεργασία βιβλιοθηκών κι άλλων φορέων σε τοπικό επίπεδο μπορεί να είναι:

Άτυπη και να αφορά:

- 1) Τον δανεισμό και διαδανεισμό ανάμεσα στις διάφορες κατηγορίες
- 2) Την οργάνωση σεμιναρίων, συνεδρίων κ.λ.π
- 3) Την τεχνική υποστήριξη κεντρικού κόμβου στο διαδίκτυο με πληροφορίες για την τοπική κοινότητα

Χρηματοδοτούμενες δράσεις για:

- 1) Υποστήριξη αναπτυξιακών προγραμμάτων ψηφιοποίησης πολιτιστικού περιεχομένου στις τοπικές συλλογές
- 2) Δημιουργία συλλογικού κατάλογου
- 3) Προγράμματα προβολής του υλικού
- 4) Προγράμματα ηλεκτρονικής διαχείρισης
- 5) Προγράμματα εκπαίδευσης και Δια Βίου μάθησης

Συνεργατικές εφαρμογές στο περιβάλλον των νέων τεχνολογιών για:

- 1) Εκπόνηση ή ανάθεση μελετών και σχεδίων δράσης για τον πολιτισμό
- 2) Υλοποίηση, επιστάσια και παρακολούθηση έργων ανάπτυξης
- 3) Διαχείριση, μέριμνα, τεχνική υποστήριξη για τους τελικούς χρήστες στα παραπάνω έργα
- 4) Σχεδιασμό και υλοποίηση καινοτόμων έργων για ηλεκτρονική προβολή και κάλυψη τοπικών γεγονότων
- 5) Δημιουργία εικονικών γεγονότων πολιτιστικής κληρονομιάς στο διαδίκτυο
- 6) Υποστήριξη τη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης στο πλαίσιο της Δια Βίου Μάθησης
- 7) Συμμετοχή σε αναπτυξιακά προγράμματα:
- 8) Εθνικά και διεθνή, ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα σχετικά με την εφαρμογή νέων τε-

χνολογιών στον πολιτισμό, στην οικονομία και στην παραγωγή, στον τουρισμό, σε τομείς που αφορούν την τοπική κοινότητα κλπ.

- 9) Συμβουλευτική και γνωμοδοτική υποστήριξη σε θέματα τεχνολογιών, πληροφορικής και επικοινωνιών

Το παράδειγμα του πίνακα 8 αποτυπώνει μια εικόνα για το πώς κατανέμονται οι διάφορες κατηγορίες βιβλιοθηκών στους νέους Καλλικράτειων δήμων.

Πίνακας: 8

1. Δήμος Ξάνθης: Μια (1) Δημοτική Βιβλιοθήκη, μία (1) Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη και δυο(2) Σχολικές.
2. Δήμος Ξερρών: Μια (1) Δημοτική Βιβλιοθήκη, μια (1) Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη και τρεις (3) Σχολικές.
3. Δήμος Βέροιας: Τρεις (3) Δημοτικές Βιβλιοθήκες, μια (1) Δημόσια Βιβλιοθήκη, μια (1) Κινητή βιβλιοθήκη, τα Γενικά Αρχεία Κράτους και (4) Μουσεία.
4. Δήμος Ιωαννίνων: Μια (1) Δημόσια Βιβλιοθήκη, μια (1) Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη, τα Γενικά Αρχεία Κράτους και τρεις (5) Σχολικές.
5. Δήμος Κερκύρας: Μια (1) Δημόσια Βιβλιοθήκη, μια (1) Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη, τα Αρχεία Κράτους, μια (1) Σχολική.
6. Δήμος Βόλου: Το Δίκτυο Δημοτικών Βιβλιοθηκών(βιβλιοθήκη, μουσείο κλπ), Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη.
7. Δήμος Κυνουρίας: καμία
8. Δήμος Ικαρίας: Λαογραφικό μουσείο.

Πηγή: Αποτελέσματα έρευνας

Δίκτυο Δημοτικών Βιβλιοθηκών ή Πρόταση για χρηματοδότηση

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης του δικτύου δημοτικών βιβλιοθηκών θα υλοποιηθούν μια σειρά από καινοτόμες και εθνικής σημασίας, για την ελληνική πραγματικότητα, τεχνολογικές υπηρεσίες και δράσεις για τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες. Κεντρικός στόχος είναι να επαναπροσδιορίζει το όραμα, την αποστολή και τους στόχους της Δημοτικής Βιβλιοθήκης, να ενισχύσει το ρόλο της σε σχέση με τις ανάγκες της τοπικής κοινότητας σε αστικές και αγροτικές περιοχές και να θέτει προτεραιότητες, σύμφωνα με τα στρατηγικά σχέδια για τη βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη δράση της στον τομέα παρακολούθησης, δημιουργίας, οργάνωσης, διαχείρισης, αξιολόγησης και εντοπισμού ευκαιριών βελτίωσης των συλλογών και των υπηρεσιών.

Ο Εμπλουτισμός - Ενοποίηση και Συνεργατική λειτουργία Βιβλιογραφικού Κέντρου Δημοτικών Βιβλιοθηκών για τη δημιουργία ψηφιακού αποθέματος θα προσφέρει στοχευόμενο, ψηφιακό περιεχόμενο των βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων των συλλογών τους σε οποιαδήποτε μορφή θα διευκολύνει την κατανομή των πόρων τόσο σε περιφερειακό όσο σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, θα συμβάλλει στη συνεργασία μεταξύ των δημοτικών βιβλιοθηκών και με άλλες κατηγορίες βιβλιοθηκών ή οργανισμούς της κοινότητας, ειδικά με τους οργανισμούς της εκπαιδευτικής κοινότητας ή των σχολικών βιβλιοθη-

κών(εφόσον υφίστανται)χρησιμοποιώντας τις τελευταίες τεχνολογίες.

Μέσα από τη δημιουργία ψηφιακού αποθέματος 1.000 000 τόμων περίπου στο πλαίσιο της παρούσας πράξης α) θα διασφαλιστεί η καταγραφή, διατήρηση και διάδοση της πνευματικής πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας η οποία παραμένει αναξιοποίητη β) θα δοθεί η δυνατότητα αξιοποίησης τους από τους πολίτες των τοπικών κοινωνιών και της χώρας, την εκπαιδευτική κοινότητα και κάθε ενδιαφερόμενο.

Επιπλέον το έργο θα δώσει την δυνατότητα να αναπτυχθούν μια σειρά από εξειδικευμένες εφαρμογές με τις νέες τεχνολογίες με την Ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών πληροφορικής και δικτύωσης στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες της Ελλάδος που θα υποστηρίξουν την ενημέρωση και θα ενισχύσουν την κατάρτιση, την εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση σε σχέση με τις επιστήμες τεχνολογίας.

Το έργο θα περιλαμβάνει τέσσερις διακριτές δράσεις, με προεξάρχουσα τη Δράση 2, η οποία θα υλοποιήσει τη Δημιουργία & Ανάπτυξη Συνεργατικών Δράσεων για την Υποστήριξη των Δημοτικών Βιβλιοθηκών.

Έργο: Άξονες δράσης⁷

1η δράση: «Ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών πληροφορικής και δικτύωσης στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες της Ελλάδος»

- Εναρμόνιση των Δημοτικών Βιβλιοθηκών και εκσυγχρονισμός τους με την προμήθεια απαραίτητων υποδομών σε σχέση με τις Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Δικτύωσης.
- Δημιουργία Κεντρικού Ευρετηρίου Δημοτικών Βιβλιοθηκών μέσα από την ανάπτυξη Ολοκληρωμένης Διαδικτυακής Πύλης.
- Δημιουργία εργαλείων και υποδομών, άμεσα διαθέσιμα προς τους Δήμους, για την διαδικτυακή προβολή των Δημοτικών Βιβλιοθηκών (σύνδεση βιβλιοθηκών με διαδίκτυο, υποδομές ανάπτυξης και φιλοξενίας για την διαδικτυακή προβολή, δημιουργία κεντρικού ιστότοπου Δημοτικών Βιβλιοθηκών, δημιουργία τοπικών ιστότοπων, κ.λπ.)

2η δράση: «Δημιουργία & ανάπτυξη συνεργατικών δράσεων για την υποστήριξη των Δημοτικών Βιβλιοθηκών»

- Εμπλουτισμός, Ενοποίηση και Συνεργατική λειτουργία Βιβλιογραφικού Κέντρου Δημοτικών Βιβλιοθηκών
- Ανάπτυξη υποτελούς (slave) συλλογικού καταλόγου Ελληνικών Δημοτικών Βιβλιοθηκών
- Ανάπτυξη κεντρικού συστήματος αυτοματοποίησης ελληνικών Δημοτικών Βιβλιοθηκών
- Δημιουργία κεντρικού συνεργατικού βιβλιογραφικού καταλόγου ελληνικών Δημοτικών Βιβλιοθηκών – τύπου master
- Ανάπτυξη συστήματος διαδανεισμού μεταξύ Δη-

μοτικών Βιβλιοθηκών

- Δημιουργία ενιαίας κάρτας μέλους Δημοτικών Βιβλιοθηκών
- Εκπαίδευση προσωπικού Δημοτικών Βιβλιοθηκών σε συνεργατικά μοντέλα βιβλιογραφικών καταλόγων
- Δημιουργία μονάδας έρευνας και προώθησης νέων τεχνολογιών στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες
- Συντονισμός αγορών και προσκτήσεων μεταξύ των Δημοτικών Βιβλιοθηκών
- Μονάδα αξιολόγησης και διασφάλισης ποιότητας Δημοτικών Βιβλιοθηκών

3η δράση: «Ανάδειξη, προβολή και αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος των τοπικών κοινωνιών μέσα από τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες»

- Ανάπτυξη και διαχείριση κοινής πλατφόρμας φιλοξενίας και διάθεσης ψηφιακού/ψηφιοποιημένου υλικού
- Δημιουργία κεντρικής εικονικής βιβλιοθήκης για το ψηφιοποιημένο υλικό των Δημοτικών Βιβλιοθηκών
- Εμπλουτισμός - Ψηφιοποίηση και καταχώριση στην Κεντρική Εικονική Δημοτική Βιβλιοθήκη των παρακάτω τύπων υλικού και όχι μόνο:
  - Πολύτιμες και σπάνιες εκδόσεις βιβλίων, περιοδικών, ιστορικών αρχείων τοπικού και πανελλαδικού ενδιαφέροντος που βρίσκονται στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες (ψηφιοποίηση)
  - Εκδόσεις Δήμων πανελλαδικού ενδιαφέροντος (ψηφιοποίηση/καταχώριση)
  - Υλικό για θέματα ευρωπαϊκής πολιτικής που ενδιαφέρουν άμεσα την τοπική κοινότητα, είτε αναφέρονται στον δημόσιο είτε στο ιδιωτικό τομέα
  - Υλικό κυβερνητικής πολιτικής για θέματα αυτοδιοίκησης που ενδιαφέρουν άμεσα τους δημότες

4η δράση: «Δημοτικές Βιβλιοθήκες και παροχή σύγχρονων τελικών υπηρεσιών προς τον πολίτη»

- Οργάνωση σεμιναρίων και δράσεων «Δια Βίου Μάθησης» για το προσωπικό των Δημοτικών Βιβλιοθηκών
- Οργάνωση σεμιναρίων και δράσεων ενημέρωσης σε θέματα πληροφοριακής παιδείας για τους δημότες – τελικούς χρήστες
- Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού (με μορφή ηλεκτρονικών μαθημάτων), διαθέσιμο μέσω Διαδικτύου σχετικά με την χρήση των υπηρεσιών των Δημοτικών Βιβλιοθηκών
- Ανάπτυξη υπηρεσιών για τις ειδικές ομάδες του τοπικού πληθυσμού(π.χ. ΑμεΑ, Μετανάστες, ηλικιωμένοι κ.λπ.)
- Ανάπτυξη κεντρικού ψηφιακού ευρετηρίου δημοτικών οργανισμών και υπηρεσιών
- Ενίσχυση τοπικών κοινωνιών με την δημιουργία ενιαίας δημοτικής βιβλιοκάρτας για τον τελικό χρήστη (π.χ. δανεισμός υλικού , εκπλώσεις τοπικών βιβλιοπωλείων κ.λπ.)

- Υποστήριξη και διοργάνωση εκδηλώσεων πολιτιστικού περιεχομένου στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες για την ενίσχυση της κουλτούρας της ανάγνωσης

Τα οφέλη από την παραπάνω ενέργεια θα μπορούσαν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

- Εναρμόνιση των Δημοτικών Βιβλιοθηκών και εκσυγχρονισμός τους με την προμήθεια απαραίτητων υποδομών σε σχέση με τις Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Δικτύωσης.
- Δημιουργία Κεντρικού Ευρωπαϊκού Δημοτικών Βιβλιοθηκών μέσα από την ανάπτυξη Ολοκληρωμένης Διαδικτυακής Πύλης.
- Δημιουργία εργαλείων και υποδομών, άμεσα διαθέσιμα προς τους Δήμους με παροχή σύγχρονων τελικών υπηρεσιών προς τον πολίτη. Υποστήριξη του αναλυτικού προγράμματος του σχολείου λόγω της έλλειψης σχολικών βιβλιοθηκών κλπ.

Εθνικές / Διεθνής Δράσεις

Wikipedia(Παράδειγμα)

Με δεδομένο τον ρόλο των Βιβλιοθηκών-Αρχείων-Μουσείων (Λαογραφικών, Ιστορικών, Τέχνης, κ.ά) & Πινακοθηκών ως σημαντικοί φορείς για την αναπτυξιακή προοπτική των τοπικών κοινωνιών, ως παραγωγοί της γνώσης αλλά και ως κέντρα πολιτισμού προτείνεται η δημιουργία εκπομπής για την προβολή των δράσεων τους καθώς και του περιεχομένου τους σε συνεργασία με το Δίκτυο Υποστηρικτών της ελληνικής Wikipedia που πρόκειται να δημιουργηθεί και στο οποίο θα συμμετέχουν προσωπικότητες και φορείς από τον χώρο της Επιστήμης, των Τεχνών και των Γραμμάτων, της Εκπαίδευσης, των Πανεπιστημίων, της Έρευνας, των Μουσείων, των Βιβλιοθηκών, της Αυτοδιοίκησης και άλλων συναφών χώρων.

Πίνακας: 9

ΠΟΙΟΙ ΘΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ		
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> - Βιβλιοθήκες - Μουσεία - Πινακοθήκες - Σύλλογοι κ.λπ. 	ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΧΩΡΑ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> - Σχολικοί - Επιστήμονες - Καλλιτέχνες - Ακαδημαϊκοί κ.λπ. 	ΠΕΔΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΘΕΜΑΤΑ & ΕΠΙΤΕΛΕΣΕΙΣ		ΥΛΙΚΟΣ & ΑΥΛΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Πηγή: Αποτέλεσμα έρευνας

Το πλαίσιο της εκπομπής σε σχέση με τους καλεσμένους και τους συντελεστές:

*Οι καλεσμένοι από το δίκτυο υποστηρικτών της Wikipedia εξαιτίας του γεγονότος ότι θα μπαίνουν στο στούντιο για πρώτη φορά χρειάζεται να γίνεται κατάλληλη προετοιμασία προκειμένου να γνωρίσουν το χώρο και τα μυστικά του. Θα γίνεται πα-

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ				
ΤΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ/ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ				
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ/ΕΣ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΚΕΒΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΚΕΒΗ	ΚΑΛΕΣΜΕΝΟΙ* (Δίκτυο υποστηρικτών Wikipedia)	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ 17:00μμ-18μμ	ΚΛΘΕ ΦΟΡΕΑ ΚΑΙ ΕΝΑΣ (ΦΟΡΕΑΣ ΠΡΟΣΩΠΟ κ.λπ.)	ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ		Συζήτηση** Πλαίσιο ερωτήσεων/απαντήσεων - Παρουσίαση οπτικοακουστικού υλικού - Συνεντεύξεις***		ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ρουσίαση των μηχανημάτων σε συνεργασία με τον τεχνικό. Επίσης θα υπάρξει συνεννόηση παραγωγού και ηχολήπτη: σιωπηλός κώδικας επικοινωνίας, η στάση στο μικρόφωνο, η απόσταση, τεχνικές χαλάρωσης και βοηθήματα, πώς γίνεται το μοντάζ, κλπ.

**Η προετοιμασία ως καθοριστικός παράγοντας για μια επιτυχημένη συζήτηση στην τηλεόραση. Ο αριθμός και η σειρά των ερωτήσεων, η διάκρισή τους σε βασικές και εφεδρικές, ο υπολογισμός του χρόνου, η επιλογή του συνεντευξιαζόμενου και ο τρόπος παρουσίασής του. Η «άνοδος» και η «κάθοδος» στην κλιμάκωση των ερωτήσεων. Η τεχνική της αναμονής του ακροατή. Τα διάφορα μοντέλα δημοσιογράφων - συνεντευξιαστών.

***Έρευνες, ρεπορτάζ και ελεύθερο ρεπορτάζ. Από ποιους και πού θα γίνεται. Καθορισμός τι είναι και τι δεν είναι «θέμα». Οι πηγές, οι μαρτυρίες και η καταγραφή τους, ο έλεγχος αξιοπιστίας των πηγών. Η σημασία του ηχογραφημένου ρεπορτάζ και η σωστή ζωντανή μετάδοση. Οι διάφορες ερευνητικές ομάδες, η θεματολογία και ο τρόπος παρουσίασης. Η σημασία της χρήσης μουσικής στην παρουσίαση των ερευνών και η αξιοποίηση των αριθμών. Η παρουσίαση της εργασίας άλλων ερευνητικών ομάδων, π.χ. εταιριών δημοσκοπήσεων.

Συμβούλιο Δημοτικών Βιβλιοθηκών ή Επιτροπή στο πλαίσιο ενός Εθνικού Φορέα για τις βιβλιοθήκες

Είναι απαραίτητη η σύσταση και η λειτουργία του Συμβουλίου Δημοτικών Βιβλιοθηκών ή της Εθνικής Επιτροπής ως μέσο υλοποίησης και εφαρμογής της πολιτικής για τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες στους ΟΤΑ. Το Συμβούλιο ή η Επιτροπή θα έχει ως στόχο την επεξεργασία θεμάτων που αφορούν:

Τη Θεσμοθέτηση προκειμένου:

Να παράγει πολιτική

Να δίνει κατευθύνσεις (πρότυπα)

Να σχεδιάζει

Να διαχειρίζεται καταστάσεις

Τη Λειτουργία του/της ως Παρατηρητηρίου βιβλιοθηκών για:

Να συγκεντρώνει αξιόπιστα στοιχεία

Να παρακολουθεί μεγέθη

Να μετρά την ικανοποίηση, την ωφέλεια,

την απόδοση

Δημοτικές Βιβλιοθήκες και φιλαναγνωσία

Η Πρόταση της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων & Επιστημόνων Πληροφόρησης(ΕΕΒΕΠ)⁸ σε συνερ-

γασία με το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου περιλαμβάνει τέσσερις βασικούς άξονες για την διαμόρφωση μιας αναγνωστικής πολιτικής.

Άξονας (1): Εθνική Επιτροπή για την Αναγνωστική Πολιτική

Η χάραξη, εφαρμογή και υλοποίηση μιας αναγνωστικής πολιτικής μπορεί να γίνει με Οριζόντιες δράσεις και Τοπικές εφαρμογές ή και με Τοπικές δράσεις και εφαρμογές.

Άξονας (2): Ανάπτυξη εργαλείων & τρόποι προώθησης της ανάγνωσης

Οι κυριότεροι τρόποι προώθησης της ανάγνωσης, όπως σκιαγραφούνται από τη διεθνή εμπειρία και μπορεί να υιοθετηθούν είναι: Προβολή βιβλίων στο χώρο της βιβλιοθήκης. [Αξιοποίηση των δημοφιλών τίτλων για κατ' αρχήν προσέλκυση των αναγνωστών]. Παρουσιάσεις βιβλίων. Εμπλουτισμός και προβολή της συλλογής της Βιβλιοθήκης. Διαλέξεις, Συνέδρια, Άλλες εκδηλώσεις (εικαστικές εκθέσεις, συναυλίες κλπ.). (Συνδι)οργάνωση εκθέσεων βιβλίων στον τοπικό δήμο. Αξιοποίηση της τεχνολογίας. Ιαδίκτυο: ιστοσελίδα, δημιουργημένη από την βιβλιοθήκη ε κριτικές, προτάσεις, νέα από τον εκδοτικό χώρο, αποσπάσματα, βιβλιογραφία, ενημέρωση, αφιερώματα σε συγγραφείς και έργα κλπ. Η ιστοσελίδα μπορεί να υλοποιηθεί ίσως και σε συνεργασία με άλλους φορείς, όπως ΕΚΕΒΙ, ΕΕΒΕΠ, εκδοτικοί οίκοι, βιβλιοπωλεία. Ο εμπλουτισμός και η ανανέωσή της θα αποτελεί έργο της επιτροπής. Το περιεχόμενο της ιστοσελίδας μπορεί να κυκλοφορήσει και σε έντυπη μορφή, ανάλογα βέβαια με τις αποφάσεις της Επιτροπής. **Δημιουργία τηλεοπτικής εκπομπής για το βιβλίο και τις βιβλιοθήκες**- Ραδιοφωνικές εκπομπές για το βιβλίο, αξιοποίηση της ραδιοφωνικής εκπομπής «Οι Βιβλιοθήκες στα FM» της ΕΕΒΕΠ στο Ραδιοφωνικό Σταθμό 94FM του Ηρακλείου Αττικής. Λέσχες ανάγνωσης (απαραίτητα μέσα για τη λειτουργία τους είναι: ο χώρος και ο εθελοντής συντονιστής. Βραβεία. Παγκόσμιες ημέρες: καθιέρωση **παγκόσμιας ημέρας βιβλιοθηκών**, παγκόσμια ημέρα παιδικού βιβλίου, παγκόσμια ημέρα ποίησης κλπ).

Άξονας (3): Η διαχείριση των Συλλογών των Βιβλιοθηκών για την προώθηση της φιλανθρωπίας. Ανάγνωση και Δια Βίου Μάθηση - Εκπαίδευση και Βιβλιοθήκες

Η αξιοποίηση και η περαιτέρω ενίσχυση των υπάρχουσών συλλογών των βιβλιοθηκών και των παιδικών τμημάτων όπως και η συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, τους δημιουργούς και την εκπαιδευτική κοινότητα σε τοπικό επίπεδο αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τον άξονα (3). Η πρόσβαση στη γνώση (παραδοσιακή και ηλεκτρονική) μέσω δράσεων που στηρίζονται από τις βιβλιοθήκες θα έχει πολλαπλάσια θετικά αποτελέσματα διότι θα

στοχεύει σε συγκεκριμένες ενέργειες τις οποίες και θα μπορεί να υποστηρίξει μέσω των κατάλληλων υποδομών.

Άξονας (4): Νέες τεχνολογίες και αναγνωστική πολιτική

Η αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών είναι αποφασιστικός παράγων στο όλο εγχείρημα. Εκτός από την στοχευμένη πληροφόρηση θα υλοποιούνται δράσεις που θα συμβάλουν στην αναγνωσιμότητα προσανατολισμένων σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, αποσκοπώντας σε μακροπρόθεσμη αλλαγή της κοινωνικής συμπεριφοράς απέναντι στο βιβλίο και την ανάγνωση.

Οι παραπάνω δράσεις μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ.

Συμπεράσματα

Είναι γεγονός ότι η τοπική αυτοδιοίκηση αναπτύσσει δραστηριότητα στον τομέα του πολιτισμού: εικαστικά, θέατρο, χορό, μουσική, αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου, εκθέσεις βιβλίου και σκίτσου, φεστιβάλ, κινηματογράφο, δημιουργική απασχόληση, επιμόρφωση ενηλίκων, πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.ά.

Ως Πολιτιστική Κληρονομιά είναι:

Τα δημιουργήματα ενός πολιτισμού και βρίσκονται σε κείμενα, εικόνες, δομημένο περιβάλλον και στις επιτελέσεις

Είναι πραγματικές υλικές και άυλες αποδείξεις, καταγράφονται από τους λαούς κατατεθειμένες ως (πολιτιστικά) αποθέματα σε Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Αρχεία.

Οι δραστηριότητες υλοποιούνται από: Τα Πολιτιστικά ή Πνευματικά Κέντρα, Βιβλιοθήκες, Μουσεία κ.ά. κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς. Με την ανάπτυξη και διαχείριση ψηφιακού περιεχομένου μπορούν να προβάλλουν και να αναδείξουν την τοπική ιστορία με το τοπικό αρχείο, αναλαμβάνοντας παράλληλα και την εκδοτική δραστηριότητα των δήμων. Μπορούν να αναδείξουν, να προβάλλουν και να αξιοποιήσουν τα πολιτιστικά αποθέματα των τοπικών κοινωνιών, με την ανάπτυξη και διαχείριση κοινής πλατφόρμας φιλοξενίας και διάθεσης ψηφιακού ή ψηφιοποιημένου υλικού για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Europeana. Ενώ παράλληλα μπορούν να συμβάλλουν στην πληροφόρηση του τοπικού αλλά και του παγκόσμιου κοινού μέσα από τις διαδικασίες ψηφιοποίησης για να παρέχουν αναβαθμισμένες υπηρεσίες στους πολίτες και με το ψηφιοποιημένο υλικό το οποίο δεν διατίθεται ελεύθερα στο διαδίκτυο.

Ειδικά για το Δίκτυο Δημοτικών Βιβλιοθηκών ως η μεγαλύτερη κατηγορία βιβλιοθηκών στη χώρα μας θα μπορούν μέσα από οικονομίες κλίμακας να παρέχουν περισσότερες και αναβαθμισμένες υπηρεσίες προς τους δημότες. Για παράδειγμα ένα βιβλίο του Νίκου Καζαντζάκη δεν θα καταλογογραφείται τόσες φορές όσες είναι και οι δημοτικές βιβλιοθή-

κες στην ελληνική επικράτεια παρά μόνο μια φορά. Τέλος επισημαίνεται και ένας επιπλέον λόγος για τον οποίο οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες μπορούν να συνεχίσουν να επιτελούν, να αναπτύσσουν αλλά και να εξελίσσουν με μεγαλύτερη επιτυχία το τόσο σημαντικό έργο τους ακολουθώντας τις σύγχρονες τάσεις εντασσόμενες στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των Δήμων, ως **υπηρεσία** Διεύθυνσης **“Βιβλιοθηκών, Αρχείων & Μουσείων”**.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας, που προβλέπει τα ΓΑΚ να έχουν υπό την εποπτεία τους την οργάνωση όχι μόνο του ιστορικού αλλά του λειτουργικού και ημι-λειτουργικού αρχείου κάθε δήμου.

Η θεσμοθέτηση του παραπάνω οργανωτικού σχήματος θα δώσει τη δυνατότητα στον δημότη της πόλης όχι μόνο για την πρόσβαση σ' αυτό αλλά και για την άσκηση του έννομου συμφέροντός του.

Χρ. Κυριακοπούλου, Πρόεδρος ΕΕΒΕΠ, Τακτικό Μέλος Γενικού Συμβουλίου Βιβλιοθηκών, Αρχείων & Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης, Προϊσταμένη Δημοτικής Βιβλιοθήκης Καλλιθέας.

Σημείωση: Η εισήγηση κατατέθηκε και στο Γενικό

Συμβούλιο Βιβλιοθηκών, Αρχείων και Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης.

Βιβλιογραφία

Τσάφου(2011). Πρόταση της ΕΕΒΕΠ στο ΥΠ/ΕΣ για την ένταξη των Δημοτικών Βιβλιοθηκών, Αρχείων και Μουσείων στους νέους ΟΕΥ των Καλλικρατικών Δήμων. 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημοτικών Βιβλιοθηκών. 4-5 Δεκεμβρίου 2009.

Π.Μπράτης, Φ.Ευθυμίου ,Δ.Κουής . (2009). Δημιουργία και ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών στις δημοτικές βιβλιοθήκες.

Πρόταση συνεργασίας ΕΕΒΕΠ- ΕΚΕΒΙ.(2010). Εθνικό Σχέδιο Δράσης ΕΕΒΕΠ – ΕΚΕΒΙ για τη φιλιαναγνωσία στις τοπικές κοινωνίες.

UNESCO Το «ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ» των λαϊκών βιβλιοθηκών.

Πηγές:

<http://www.eetaa.gr>.

<http://kallithea.gr>.

¹ <http://www.eetaa.gr>.

² <http://www.eetaa.gr>.

- <http://www.eetaa.gr>. • <http://www.eetaa.gr>.
- Σημείωση: Το ανομοιογενές καθεστώς που υπήρχε μέχρι σήμερα στις δημοτικές βιβλιοθήκες αποτέλεσε και την βασική αιτία της μη αναπτυξιακής διάστασης
- Σημείωση: Η θέση της ΕΕΒΕΠ «...κάθε Καλλικρατικός δήμος και μια Βιβλιοθήκη...» δεν αποκλείει το γεγονός όταν προκύπτουν παραπάνω να λειτουργήσουν ως παραρτήματα της Κεντρικής. Άλλωστε στην περιφέρεια λόγω των μεγάλων αποστάσεων αυτό είναι επιβεβλημένο.
- Σ.Τσάφου(2011). Πρόταση της ΕΕΒΕΠ για την ένταξη των Δημοτικών Βιβλιοθηκών, Αρχείων και Μουσείων στους νέους ΟΕΥ των Καλλικρατικών Δήμων
- Το υλικό μπορεί να αφορά τα δημιουργήματα του τοπικού πολιτισμού και βρίσκονται σε κείμενα, εικόνες, δομημένο περιβάλλον και στις επιτελέσεις
- Π.Μπράτης, Φ.Ευθυμίου ,Δ.Κουής . (2009). Δημιουργία και ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών στις δημοτικές βιβλιοθήκες
- ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΚΕΒΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΕΒΕΠ (2010). Εθνικό Σχέδιο Δράσης ΕΕΒΕΠ – ΕΚΕΒΙ για τη φιλιαναγνωσία στις τοπικές κοινωνίες.